

[Sigsgaard.]

alternativ til denne politik, og det er i hvert fald ikke rigtigt. De fleste af forslagene her kunne efter vores opfattelse næsten lige så godt have været fremsat af de borgerlige partier, f. eks. de radikale. De fastslår, at kapitalen, erhvervslivet, fortsat skal være næsten ene om at bestemme den økonomiske udvikling og næsten ene om den økonomiske magt. Det er derfor vildt overdrevet, når ordførerne for det konservative folkeparti og venstre mente, at der her var tale om voldsomme indgreb over for kapitalen. Det er der ikke.

Der er et par forslag, der afviger noget fra den vurdering, jeg her har givet, og det er de forslag, der har at gøre med boligområdet og jordpolitikken. Dem ser vi anderledes og meget mere positivt på. Visse af de 11 forslag er jeg med disse bemærkninger gået let hen over, men det betyder ikke så meget. Alle er klar over, at forslagene her ikke bliver gennemført, og det gælder stort set alle de forslag, der fremkommer fra oppositionens side, uanset af hvad art de er.

Hanne Reintoft: Det er unægtelig en imponerende række SF-forslag, der skal behandles under ét i dag. Men man kan godt, når man sidder og læser dem igennem, få det indtryk, at det mere har noget med historien om kejserens nye klæder at gøre. Det er i meget høj grad kvantiteten og ikke kvaliteten, der præger dem. I så godt som alle SFs forslag er der én gennemgående tanke, nemlig fondsdannelse, og det vil for det meste sige fondsdannelse baseret på penge indbetalt over skatter eller anden form for opkrævning hos lønmodtagerne.

Fondstankerne er jo meget, meget moderne i den vestlige verden for øjeblikket, og da vi efterhånden snart får stukket dem ud som løsning på både det ene og det andet, tror jeg, det er nødvendigt at trække et par principielle fakta om disse af arbejdende mennesker indbetalte formuer frem, navnlig da vi vel kan regne med og frygte for, at tankerne også snart vil være fuldt accepterede af de borgerlige partier. Så vidt jeg ved, har storkapitalen i Sverige ikke noget imod den svenske form for fondsökonomi, og går man til Vesttyskland, vil man i såvel CDU som i arbejdsgivertidsskrifter se stor begejstring for tankerne. Jeg kan

derfor berolige den konservative ordfører med, at de ikke har det mindste med socialisme at gøre.

Når tanken desværre så ofte fremsættes af arbejderbevægelsens partier, er det ud fra en samfundsbevarende synsvinkel, ud fra accepten af at skulle administrere status quo. Når man ikke kan ændre den, må man gøre det så smertefrit som muligt, og fonds kan give et vist råderum og i hvert tilfælde for et øjeblik bære samfundet ud over ellers uundgælige kriser og de værste udslag af de indre modsigelser, som planlægningsmangel, manglende kontrol med investeringer og ordremøttagelser kan give.

I tilknytning til problemerne omkring den stærke teknisk-videnskabelige udvikling og den tiltagende kapitalkoncentration tilspidses problemerne omkring kapitalakkumuleringen, og storindustrien må presse staten til at udnytte alle muligheder for at løse disse problemer. Ved hjælp af fondsdannelser skabt af lønmodtagerne kan man fra statsmagtens side opsamle en del af arbejderes og lønmodtageres indtægter til at dække storkapitalens investeringsbehov, ikke mindst på områder, hvor kapitalmagten ikke selv er interesseret i at risikere sin kapital.

Men hvad betyder det for lønmodtagerne? Det betyder ganske konkret og sagt lige ud to ting: det betyder mindre løn og i stedet for en vis form for statslig tvangsopsparing. Lønarbejdernes fondsdannelser betyder, at de må give afkald på mulig disponibel indkomst, forbrugsgoder og levestandardforhøjelse til gunst for nogle tvungne fondsdannelser, der, når de bliver udleveret til inflation og prisstigning, bliver særdeles tvivlsomme. Alligevel må man erkende, at man kan vinde en vis popularitet for tanken. Den kan hjælpe til at skjule den skæve indkomst- og formuefordeling ved at hykle, at alle er medejere i samfundet. For nogen tid kan den standse kritikken af ejendomsforholdene uden at ændre dem det mindste. Den kan i propagandaen anvendes til at bilde lønmodtagerne ind, at også de er medejere af produktionsmidlerne.

Det konservative partis formand og partiets ordfører har da også hver for sig i forskellige taler ivrigt grebet tanken om hver mand sin aktie, sikkert i en klarere erkendelse end SF af, at det ikke på nogen måde